

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.054/2023/4.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd

Az alperes:

alperes, alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 40.P.20.323/2022/13.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja. A le nem rótt illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezését azzal pontosítja, hogy az alperes az államnak járó 60.000 (hatvanezer) forint illetéket e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül az állami adó- és

vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára köteles megfizetni.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint + áfa másodfokú perköltséget és az államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 64.000 (hatvannégyezer) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság fenti számú illetékbevételi számlája javára.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes korábban politikusként volt ismert, 2018 óta azonban már nem vállal szerepet a politikai közéletben, ügyvédként tevékenykedik.

[2] Az alperes kiadásában megjelenő napilap napilapban és a portál internetes hírportálon 2021. november 11-én „cikk címe2” és „cikk címe” című azonos tartalmú írást adtak közre. Arról tájékoztattak, hogy „[v]ádat emelt az ügyészség abban a milliárdos áfacsalási ügyben, melyben egy tanú vallomása szerint felperes egykori párt országgyűlési képviselő is részt vett.” A portál internetes hírportálon megjelentekre utalva számoltak be arról, hogy egy nemesfémmezővel üzemeltető bűnbanda két tagja ellen emeltek milliárdos áfacsalás miatt vádat. A bűnszervezet tagja volt felperes egykori párt politikus, a bűnszervezethez tartozó egyik tag, 2018-ban tett vallomása szerint. Ő arról is beszélt, hogy „az áfacsalást végrehajtó banda a Nemzeti Nyomozó Iroda (NNI) egykori alezredese, személy irányította, aki korábban évekig felperes bizalmasa és tanácsadója, illetve a párt szakértője volt.” Azt is mondta, hogy „kettejüknek a bűnös úton megszerzett vagyonnal hosszú távú politikai céljaik voltak, többek között az, hogy felperes »minimum belügyminiszter« legyen, az alezredes pedig legalább az államtitkára.”

[3] A felperes helyreigazítást kért a szerkesztőségtől, ez azonban nem vezetett eredményre, ezért bírósághoz fordult. A Fővárosi Törvényszék 2022. január 18. napján jogerős 33.P.22.800/2021/4. számú ítéletében mind a napilap, mind a hírportál szerkesztőségét kötelezte a felperes kérelmének megfelelő helyreigazítás közzétételére. A kötelezésnek a napilap szerkesztősége nem tett eleget, az internetes hírportálon az eredeti cikk azzal a helyreigazítással olvasható, miszerint „A napilap 2021. november 11-i számában »cikk címe2« címmel megjelent cikkben valótlanul állítottuk, hogy vádat emelt az ügyészség egy olyan milliárdos áfacsalási ügyben, melyben egy tanú vallomása szerint felperes, egykori párt országgyűlési képviselő is részt vett.”

[4] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát a 2021. november 11-én az általa üzemeltetett www.portál internetes portálon, és az általa kiadott napilap elnevezésű napilapban „cikk címe” és „cikk címe2” című cikkeiben írt azon valótlan tényállítással, hogy vádat emelt ellene az ügyészség egy olyan milliárdos áfacsalási ügyben, amelyben egy tanú állítása szerint részt vett.

Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.000.000 forint sérelemdíj, és a perrel felmerült költségek megfizetésére.

Előadta, hogy nem vett részt áfacsalási ügyben, olyanban sem, amelyben egy tanú ezt állította róla, és olyanban sem, amelyben vádat emelt volna az ügyészség. Utalt arra is, hogy az alperesi szerkesztőségek önként a helyreigazítási kérelmének nem tettek eleget, a bíróság kötelezésére is csak az internetes sajtótermékben tették közzé azt.

Azt hangsúlyozta, hogy a cikk megjelenésekor már nem volt közszereplő politikus, ügyvédként praktizál, mely hivatáshoz közbizalom fűződik, ezért különösen alkalmas a szakmai és magánéletéhez tartozó jóhírnevének csorbítására annak állítása, hogy súlyos bűncselekménnyel vádolják.

Az igényelt sérelemdíj körében arra hivatkozott, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:44. §-a szerinti mérce vele szemben nem alkalmazható. Hangsúlyozta továbbá az alperes magasabb szintű felróhatóságát.

[5] Az alperes a kereset sérelemdíjra vonatkozó részének elutasítását kérte.

Álláspontja szerint a felperes a helyreigazítással kellő kompenzációhoz jutott a személyiségi jogsértést illetően, joghátrányt nem bizonyított, és mint politikust ért sérelmet kell mérlegelni a valótlan közlést. A cikkek témája közéleti jellegű volt, a felperes politikai szerepvállalásával összefüggésben íródtak, a sérelemdíj is ehhez a felperesi minőséghez kell igazodjon.

Utalt az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatára, ami szerint a politikusokat érő bírálat keretében kell értékelni a jogsértés súlyát, és ennek megfelelően a sérelemdíj csak mérsékelt összegben állapítható meg, ezért azt legfeljebb 200.000 forint erejéig tartotta elfogadhatónak.

[6] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát az általa üzemeltetett www.portál internetes portálon „cikk címe” és az általa kiadott napilap című napilapban „cikk címe2” címmel megjelent cikkeiben írt azon valótlan állítással, hogy vádat emelt az ügyészség egy olyan milliárdos áfacsalási ügyben, amelyben a felperes is részt vett.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.000.000 forint sérelemdíjat, valamint összesen 63.500 forint ügyvédi munkadíjat, továbbá a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására a Magyar Állam javára 60.000 forint feljegyzett eljárási illetéket.

A tényállást a sérelmezett cikkek tartalma, a szerkesztőségeket helyreigazításra kötelező P.22.800/2021/4.számú jogerős ítélet, valamint újságíró újságíró tanúvallomása alapján állapította meg.

Döntése jogszabályi alapjaként az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, a Ptk. 2:42. § (1) bekezdése, a 2:43. § d) pontja, és a 2:45. § (2) bekezdés rendelkezéseit ismertette.

A sajtó-helyreigazítási perben hozott ítéletre tekintettel vitathatatlanak tekintette, hogy a sérelmezett közlés a felperesre vonatkozó valótlan tényállítás. A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma sajtó-helyreigazítási perek elbírálási szempontjaira kidolgozott, de a személyiségi jogi perekben is alkalmazandó PK 12. számú állásfoglalása alapján értelmezve a cikkeket azt emelte ki, hogy azok a felperes elkövetői, vádlotti szerepét hangsúlyozták, amit erősít az is, hogy az állított bűncselekménnyel elért vagyoni előny felhasználási módjára – politikai célok elérése – is utaltak.

Az alperes felelősségének szempontjából súlytalannak tartotta, hogy másodközlő volt.

[7] Megállapította az elsőfokú bíróság azt is, hogy az alperes által sem vitatottan valótlan tényközlés egyben sértő is, mert alkalmas a közvélemény előtt a felperesről kialakult értékítélet hátrányos befolyásolására.

A jogsértés megállapításán túlmenően igényelt jogkövetkezmény vonatkozásában a Ptk. 2:52. § rendelkezéseit ismertette. Az alperesi védekezéssel szemben úgy foglalt állást, hogy nem szükséges külön bizonyítani a sérelmes közlés okozta materiális hátrányt. Annak tulajdonított jelentőséget, hogy a cikk ugyan a felperest, mint korábbi politikust célozza, a cikkek megjelenésekor azonban politikai közéleti tevékenységet a felperes már nem folytat. A téma közérdekűsége ezért nem indokolja a közszereplőkre irányadó, fokozottabb tűrési kötelezettséget előíró mérce alkalmazását. A jogsértés súlya körében értékelte, hogy két országosan ismert sajtótermékben jelent meg a jogsértő közlemény, ami súlyos bűncselekmény elkövetését állította a felperes terhére.

Az alperes felróhatóságának körében értékelte a perben kihallgatott – a perbeli írást jegyző újságíró – tanúvallomását. Nem tekintette egyszerű tévedésnek a cikkben foglaltakat, mert megítélése szerint az üzemszerűen működő sajtószervnek a rá vonatkozó szabályokkal tisztában kell lennie. Az eredeti cikket közlő sajtószerv nem tekinthető hiteles forrásnak. Az újságírónak átvett cikk esetében is kötelessége a közölt információ valóságáról meggyőződnie, ezen kötelesség elmulasztása súlyosan felróható, figyelemmel arra is, hogy jelen esetben ez semmiféle nehézségbe nem ütközött, hiszen az eredeti cikkben is ügyészégi forrásokra hivatkoztak, az ügyvéd foglalkozású felperes elérhetősége pedig nyilvános adatbázisokból könnyen megkereshető volt.

A felperes által igényelt sérelemdíj összegét mindezeket figyelembe véve nem tartotta eltúlzottnak és 1.000.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest.

A perköltség viseléséről a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. § (1) bekezdése és a 101. § (1) bekezdése alapján határozott.

[8] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján változtassa meg, a felperes részére megállapított sérelemdíj összegét 200.000 forintra mérsékelje.

A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjaira alapította.

Álláspontja szerint a megítélt sérelemdíj rendkívül eltúlzott, sérti a Ptk. 2:52. § (3) bekezdését, nem áll összhangban a felperest ért sérelemmel, az alperes felróhatóságával és a bírói gyakorlat szerint hasonló esetekben megítélt marasztalási összegekkel sem.

Hangsúlyozta, hogy a sérelmezett írás közéleti témához szólt hozzá, mely esetben a közszereplő felperes nagyobb tűrési kötelezettséggel bír, sérelemdíjat az őt ért nem vagyoni sérelem kompenzációjaként igényelhet.

A felperes a jogsértésből eredő köztudomású hátrányokon túl további hátrányok bekövetkeztére nem hivatkozott, ilyen hátrányokat nem bizonyított, így a bírói gyakorlat szerint a sérelemdíj mértékét a jogsértésből eredő köztudomású, az általános élettapasztalatok alapján bekövetkező hátrányok alapján kell meghatározni, amely alapján nem vonható le olyan következtetés, amely szerint felperes az által kért sérelemdíjra lenne jogosult az alperessel szemben.

Ezen túlmenően a felperes élt a cáfolat keretében lehetséges eszközeivel, a helyreigazítás közzétételével pedig több mint elegendő elégtételhez jutott. Azon csekély hátrányt, amelyet általános élettapasztalat szerint a sérelmezett közlés a felperesnek okozhatott, az alperes rövid időn belül közzétett sajtó-helyreigazítása teljes mértékben kompenzálta.

[9] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte és az alperes kötelezését a másodfokú eljárásban felmerült perköltség megfizetésére, amit 20.000 forint + áfa összegben számított fel.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a bírói gyakorlat egységes abban a kérdésben, miszerint a sérelemdíj iránti igény megalapozottságához a köztudomású tényekre alapított hivatkozás és azok értékelése is elfogadható. A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól mentesíti az igényérvényesítőt, megdönthető vélelmet állítva fel a személyiségi jogsértés miatti hátrány bekövetkezésére. Az alperes bizonyíthatta volna, hogy az általa sem vitatott jogsértéssel összefüggésben nem érte a sérelemdíj megítélését indokoló nem vagyoni hátrány, vagy kimenthette volna magát a felelősség alól annak bizonyításával is, hogy a magatartása nem volt felróható. Ezen kötelezettségének nem tett eleget. Utalt e körben az elsőfokú ítélet 5. oldalának első két bekezdésére.

Iratellenes a fellebbezés arra vonatkozóan, hogy a jogsértésből eredő köztudomású hátrányokon túl további hátrányok bekövetkeztére nem hivatkozott, figyelemmel a 10. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített személyes előadására.

Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte azt is, hogy a sérelmezett valótlansággal praktizáló ügyvédként szembesült, az alperes bűncselekmény elkövetésével hozta összefüggésbe, a belé vetett bizalmat rombolta.

A kizárólag az online felületen – nem önként – közzétett helyreigazítás a sérelmeit nem orvosolta figyelemmel arra is, hogy a sajtó-helyreigazítás iránti igény és a személyiségi jogi igény két különálló jogintézmény. Egy adott közlés kapcsán a sajtó-helyreigazítás jogerős elrendelése nem zárja ki, hogy ugyanazon tényállásból eredő személyiségi jogsértés megállapítása és ahhoz kapcsolódó, a sajtó-helyreigazítástól eltérő egyéb jogkövetkezmények alkalmazása iránt a sérelmet szenvedett fél igényt érvényesítsen.

A napilap nyomtatott kiadásában a helyreigazítást a mai napig nem tette közzé, amelyet ugyancsak a személyét ért immateriális sérelmet növelő körülményként kell figyelembe venni.

Eseti döntésekre utalva hangsúlyozta, hogy szükséges figyelembe venni jelen körülmények között a sérelemdíj magánjogi büntetés jellegét is, tekintettel az alperes gazdasági súlyára, jelen ügyben a felróhatóságára. Hangsúlyosan utalt a per során kihallgatott újságíró tanú vallomására, annak bírói értékelésére.

[10] A fellebbezés nem alapos.

[11] Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítéletnek a jogsértés megállapítására és 200.000 forint sérelemdíj megfizetésére vonatkozó rendelkezését nem érintette, ezért a másodfokú bíróság a 370. § szerinti korlátokra tekintettel azt vizsgálta, indokolt-e az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét felülmérlegelni, a sérelemdíj összegét leszállítani [Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja].

[12] A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése szerinti szempontokat az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta. Egyetértett a másodfokú bíróság azzal, hogy a téma közérdekű jellege nem mentesíti az alperest a valótlan tények közlése miatti jogsérelmek orvoslása alól.

[13] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték-és igazságtartalmára tekintet nélkül védi [30/1992. (V. 26.) AB határozat].

A véleménynyilvánítás szabadsága ezért általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, mégpedig függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is. Önmagában valamely tény közlése is véleménynek minősülhet, hiszen magának a közlésnek a körülményei is tükrözhetnek véleményt, azaz a véleménynyilvánítás alkotmányos alapjoga nem korlátozódik csupán az értékítéletekre. A véleménynyilvánítási szabadság határainak megvonásánál azonban indokolt különbséget tenni értékítélet és tényközlés tekintetében [36/1994. (VI. 24.) AB határozat].

Ezt az érvrendszert továbbfejlesztve, a 2013. évi V. törvény rendelkezéseit (Ptk. 2:44. §) alkotmányossági szempontból vizsgálva azt erősítette meg, hogy a szabad szólás akkor élvez magasabb szintű védelmet, amennyiben közügyekkel összefüggésben kerül arra sor. Az emberi méltóság alkotmányos helyéből azonban egyenesen következik, hogy az, még a kitüntetett szereppel bíró véleménysszabadságnak is korlátja lehet [7/2014. (III. 7.) AB határozat].

A véleménysszabadság gyakorlásának határai a közügyeket érintő kérdésekben aszerint különböznek, hogy az adott közlés értékítéletnek, avagy tényállításnak minősül-e. Az Alkotmánybíróság következetes értelmezése szerint az értékítéletekkel szemben a tényállítások mindig olyan konkrétumokat tartalmaznak, amelyek valósága bizonyítás útján igazolható, ellenőrizhető. Így a közügyeket érintő véleménynyilvánítás szabadsága a valónak bizonyult tények tekintetében korlátlanul, míg a hamis tény állításával vagy híresztelésével szemben már csak akkor véd, ha a híresztelő nem tudott a hamisságról és a foglalkozása által megkívánt körültekintést sem mulasztotta el [13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [31]].

[14] A perbeli esetben egyértelműen megállapítható volt, hogy az alperes valótlan tényközlést tett, az a felperesre nézve sértő volt. Az alperes a szakmája szabályait megszegve járt el, mert egy vádemelésről tájékoztatott, mely esetben elvárható, hogy e körben pontos

információval szolgáljon, figyelemmel a PK 14. számú állásfoglalásban foglaltakra is. E szerint ugyanis felelőssége csak abban az esetben menthető ki, ha a valóságnak megfelelően tájékoztatta olvasóit a vádirat tartalmáról, a nyilvános tárgyalásról vagy a nem jogerős büntetőbíróági ítéletről.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az alperes felróhatósága körében kihallgatott tanú vallomásának értékelése során az elsőfokú bíróság döntése magalapozásához szükséges mértéken túlmutató, szubjektív elemeket tartalmazó bírálata szükségtelen volt.

[15] Alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a nem vagyoni sérelem körében a felperes a köztudomású tényeken túlmutató hátrány körében nem érvelt megfelelően. A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése szerint a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztét a felperes nem köteles bizonyítani. A felperes személyes meghallgatása során az alperesi jogsértés miatt őt ért nem vagyoni sérelem körében megfelelő tényállításokat tett, amelyekkel szemben a felelősség alóli kimentés körében az alperes nem hivatkozott értékelhető bizonyítékokra. A felperes politikai múltja és az, hogy a perbeli közlés ezt az életciklusát érintette – miután nem véleményt közölt – súlytalan hivatkozás.

[16] Helytállóan vette figyelembe az elsőfokú bíróság azt is, hogy a jogsértésre két platformon került sor, helyreigazítást az alperes csak az egyik felületen, bírósági eljárást követően tett közzé, a jogsértés orvoslására ezért ezen a módon csak hosszabb idő múlva és minimális hatásfokkal került sor.

[17] A fellebbezésben megjelölt 200.000 forint összegű sérelemdíj nem alkalmas sem ezen jogintézmény elsődleges, reparációs, sem a másodlagos – az alperesi felróhatóság jelentősebb mértékére is figyelemmel alkalmazandó – magánjogi büntetés funkciójának betöltésére. Figyelemmel az alperes gazdasági teljesítőképességére is a másodfokú bíróság nem tartotta indokoltnak az elsőfokú bíróság által megállapított 1.000.000 forint összegű sérelemdíj leszállítását.

[18] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Annak pontosítására az 1990. évi XCIII. törvényt (Itv.) módosító 2022. évi XLV. törvény 70. § és 73. § 6. pontjában foglaltakra tekintettel volt szükség.

[19] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 364. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperesnek az ügyvédi munkadíjat és a Magyar Állam javára a le nem rótt fellebbezési illetéket.

[20] Az ügyvédi munkadíj összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

[21] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről a másodfokú bíróság a Pp. 101. § (1) bekezdése, a Pp. 102. § (1) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdése, továbbá az Itv. 78. § (4) bekezdése alapján döntött.

[22] Tájékoztatja az alperest, hogy a fellebbezési illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során a közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság (Fővárosi Ítéltábla) megnevezését, a bírósági ügyszámot és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pontja].

Budapest, 2023. április 4.

Dr. Kisbán Tamás s.k.
s.k.

a tanács elnöke

Dr. Kovaliczky Ágota s.k.

előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László

bíró